

รูปแบบพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
A Student Development Model According to the Identity of
Suan Dusit Rajabhat University

สุนทร สุธองหล่อ* ผดุง พรหมมูล และดิเรก วรรณเศียร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2) ศึกษาระดับคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 3) สร้างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต การวิจัยแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารมหาวิทยาลัยฯ จำนวน 8 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์คุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยฯ ส่วนที่ 2 การศึกษาระดับคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 2,417 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์โดยการเลือกแบบเจาะจง จากอาจารย์ที่เป็นกรรมการหลักสูตร จำนวน 41 คนและกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในหลักสูตรที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ 10 หลักสูตร โดยใช้ตารางสำเร็จของ เครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and Morgan, 1970. pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 382 คน ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมรูปแบบการพัฒนาคูณลักษณะนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากระดับคุณลักษณะของนักศึกษาที่ศึกษาได้แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบให้ความเห็น ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและแนวทางการพัฒนาคูณลักษณะนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า

1) การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HE) ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประกอบด้วย

* ผู้ประสานงานหลัก

1.1 คุณลักษณะทั่วไปมีคุณลักษณะดังนี้ บุคลิกดี (Good Personality) มีมนุษยสัมพันธ์ (Good Human Relationship) คิดเป็น (Wisely Thinking) เหนือคุณธรรม (Outstanding Morality) นำความรู้ (Leading Knowledge) ดำรงอยู่คู่สังคม (Living in Society)

1.2 คุณลักษณะเฉพาะของนักศึกษา ควรมีคุณลักษณะดังนี้ มืออาชีพ (Professional) บุคลิกเด่น (Outstanding Personality) เน้นจรรยาบรรณ (Ethical Emphasis) สร้างสรรค์สังคม (Social Change Agent)

2) จากการศึกษาระดับคุณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตตามความคิดเห็นของอาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะในระดับมากทุกด้าน คือคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความรู้ ตามลำดับ ส่วนระดับคุณลักษณะนักศึกษิตตามความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะในระดับมากทุกด้านคือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญา ตามลำดับ

3) จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ การศึกษาระดับคุณลักษณะของนักศึกษาและการสัมมนากลุ่มเพื่อประเมินความเหมาะสม สรุปเป็นรูปแบบการพัฒนานักศึกษิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ เป็นการอธิบายความเป็นมาของการพัฒนารูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ ส่วนที่ 2 ปัจจัยและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต ส่วนที่ 3 เกณฑ์และวิธีการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต และส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

Abstract

This qualitative-quantitative research aims to (1) study the desirable attributes of students according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University; (2) study the attribute levels of students according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University; and (3) create a student development model according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University. The research procedure was divided into 3 steps. Step 1 was also divided into 2 parts: Part 1 was a study of the desirable attributes of students by in-depth interviews. The key informants were 8 experts and university administrators. The obtained data was analyzed to find out student attributes according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University. Part 2 was a study of the attribute level of students according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University. The research population for this part was 2,417 people. The employed research sample totaling 382 persons consisted of 41 purposively selected instructors who were members of the program committees, and 341 third and fourth year students, who enrolled in 10 four-year programs that were determined to be identity programs of the university. The sample

size for students was determined based on Krejcie and Morgan's Sample Size Table. Step 2 was the making of a draft for the student development model according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University by analyzing the data obtained from literature reviews, in-depth interviews, and the survey of the level of student's attributes according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University. After that, the developed first draft of the model was submitted to experts and advising instructors to examine and give opinions for subsequent improvement. Step 3 was the evaluation of the appropriateness of the developed model and the approaches for developing students' attributes according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University by conducting a focus group discussion involving 20 invited experts.

The research findings were as follows:

1. The desirable attributes of students according to Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF: HE) consisted of 6 attributes: personality; morality; knowledge; cognitive skills; inter-personal skills and responsibility; and number analysis skills, communications and the use of information technology. The findings revealed that student attributes according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University were the following:

- 1.1 General attributes were good personality, good human relationship, wisely thinking, outstanding morality, leading knowledge, and living in society.

- 1.2 Specific attributes were professional, outstanding personality, ethical emphasis, and social change agent.

2. With regard to the study of student attribute level of Suan Dusit Rajabhat University according to the instructors' opinions, the student attributes as a whole was at the high level. When each aspect of attributes was considered, it revealed that every aspect of student attributes was at the high level. The highest rated aspect was that of morality, followed by interpersonal skills and responsibility, cognitive skills, personality, number analysis skills and communication and information technology skills, and knowledge respectively. For the student attribute level according to students' opinions, it was found that the attributes as a whole was at the high level. When each aspect of attributes was considered, it was also found that every aspect of student attributes was at the high level, with the personality aspect being at the top, followed by morality, interpersonal skills and responsibility, number analysis skills and communication and information technology skills, knowledge, and cognitive skills respectively.

3. From analysis of data obtained from interviews, the study of student attribute level and focus group discussion, it could be concluded that the student development model according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University consisted of 4 parts: Part 1 was the introduction that was the explanation about the backgrounds, objectives, concepts and the theories of model development; Part 2 was about the factors and

the approaches for developing student attributes according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University; Part 3 was about the criteria and methods for developing student attributes according to the identity of Suan Dusit Rajabhat University; and Part 4 was about the conditions for successfully implementation of the model.

บทนำ

จากบทสรุปของแนวทางการแก้ปัญหาและวิกฤติทางสังคมที่เกิดขึ้น ทุกหน่วยงานได้สรุปตรงกันว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาให้แก่ทุกคนในชาติได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น หน่วยงานการศึกษาทุกหน่วยและทุกระดับ จึงตื่นตัวที่จะพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการให้ผู้เรียน มีนิสัยใฝ่รู้ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถใช้ความรู้ความสามารถจากกระบวนการเรียนการสอน พัฒนาศักยภาพของคนในชาติ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้กำหนดแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เป็นแหล่งบริการทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยพัฒนาองค์ความรู้ด้วยการวิจัยให้ได้มาตรฐานในระดับสากล ให้เป็นแหล่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มหาวิทยาลัยทุกแห่ง จึงต้องปรับปรุงแบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยฯ ให้สามารถตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น เพื่อนำสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นพลวัตร โดยผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้เหมาะสมตามความเชี่ยวชาญของสถานศึกษาแต่ละแห่ง จากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้เริ่มพัฒนาจากโรงเรียนการเรือน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านคหกรรมศาสตร์ อาหาร งานผ้า ศิลปประดิษฐ์ พัฒนาสู่การผลิตครูปฐมวัย การศึกษาพิเศษ โดยมีโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศเป็นฐาน และได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วงหลังของการพัฒนานี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทั้งด้านบริหารและด้านการเรียนการสอน สู่ความทันสมัย และได้สำรวจความเข้มแข็งความเชี่ยวชาญของตนเอง ด้วยการทำการวิจัยได้ความชัดเจนของความเชี่ยวชาญ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาหาร ด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านอุตสาหกรรมบริการ และด้านพยาบาลศาสตร์ (ธนากร ปักษา, 2553, หน้า. 273) จึงมุ่งหวังที่จะพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ให้มีความรู้ความสามารถที่โดดเด่นตามความเชี่ยวชาญ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยได้กำหนดแนวทางไว้ในแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีงบประมาณ 2552-2556 (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2551, หน้า. 7-9) การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ถือได้ว่าเป็นการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่อาชีพซึ่งสังคมคาดหวังว่าสถาบันการศึกษาจะต้องผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ เป็นมืออาชีพในสาขาที่ศึกษา รวมทั้งต้องเป็นผู้นำสังคม ซึ่งสามารถพัฒนาไปพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จึงเห็นว่าแนวทางที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คือการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความเชี่ยวชาญที่มหาวิทยาลัยฯ มีอยู่ จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นจึงนำสู่การศึกษาวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ ด้วยความชัดเจน สนองตอบต่อเป้าประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552-2556

วัตถุประสงค์

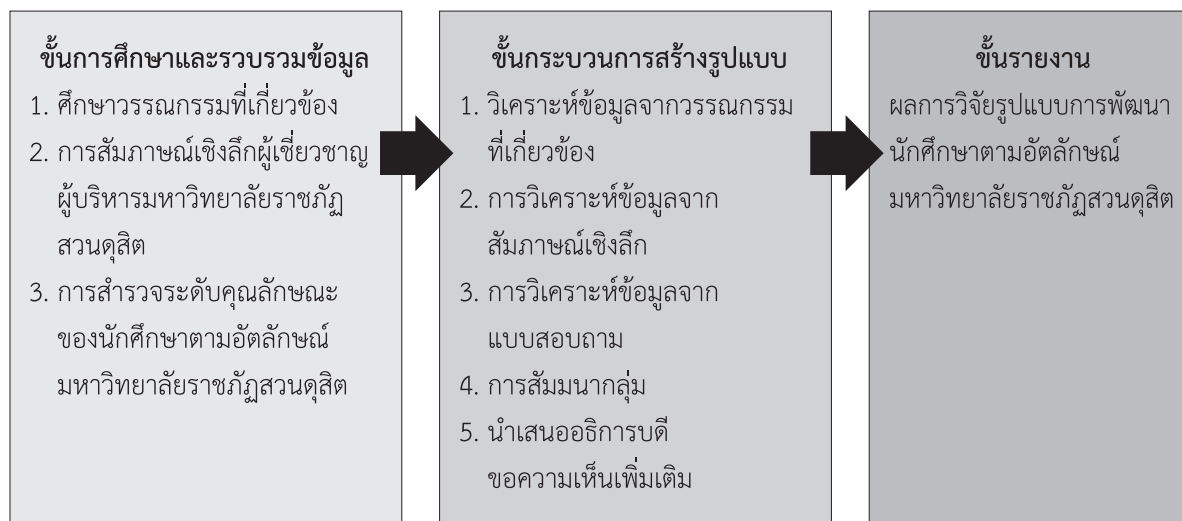
1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา รูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่จัดทำขึ้นครอบคลุมเนื้อหาสำคัญดังนี้ แนวคิดทฤษฎีการพัฒนารูปแบบ แนวคิดทฤษฎีการพัฒนานักศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์

ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 8 คน ประชากรประกอบด้วย อาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นอัตลักษณ์ รวมจำนวน 2,417 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จ ของเครซีและมอร์แกน (R.V. Krejcie and Morgan, 1970. pp. 607-610) กำหนดความคลาดเคลื่อน .05 ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ด้วยการสุ่มแบบเจาะจงจากกรรมการผู้บริหารหลักสูตรจำนวน 41 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในหลักสูตรที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ รวม 10 หลักสูตร การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาใช้วิธีสุ่มตามกลุ่มที่พบตามจำนวน (Occasional sampling) จำนวน 341 คน กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 382 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แล้วนำข้อมูลมาออกแบบเป็นข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า นำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา คำนวณหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่า IOC 0.96 ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient- α) ของครอนบาค (Cronbach) โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น α 0.94 แล้วจึงนำไปสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตรที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ นำข้อมูลจากการศึกษาวรรณกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการแปรผลจากแบบสอบถาม มาร่างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความเห็นนำข้อเสนอที่ได้มาแก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำร่างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ประจำหลักสูตรที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ และตัวแทนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต รวมจำนวน 20 คน ประเมินความเหมาะสมโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 8 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจากนั้นจึงนำมาออกแบบเป็นข้อคำถามเพื่อดำเนินการในส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 2 ขั้นการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา คำนวณหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่า IOC 0.96 และตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient- α) ของครอนบาค (Cronbach) และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น α 0.94 แล้วจึงนำไปสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตรที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,417 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จ ของเครซีและมอร์แกน (R.V. Krejcie and Morgan, 1970. pp. 607-610) กำหนดความคลาดเคลื่อน .05 ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์จำนวน 41 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในหลักสูตรที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์ รวม 10 หลักสูตร จำนวน 341 คน การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตามกลุ่มที่พบตามจำนวน (Occasional sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 382 คน และผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกลับด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แล้วจึงนำรูปแบบเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นนำความคิดเห็นและข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงร่างรูปแบบในเบื้องต้น

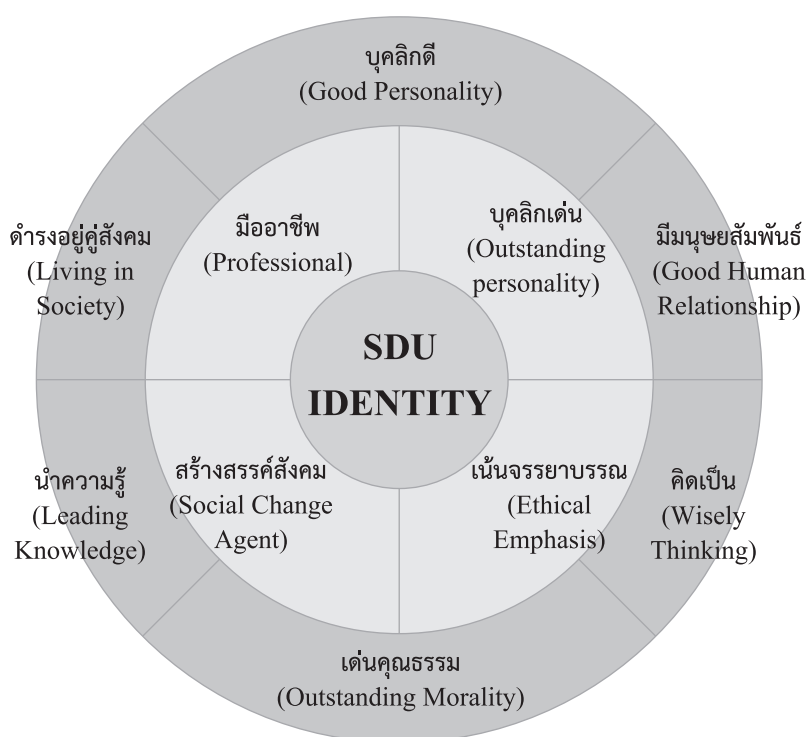
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสม ด้วยการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์และตัวแทนนักศึกษา รวมจำนวน 20 คน

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาคุณลักษณ์ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ รวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะทั่วไป คือ ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่บุคลิกดี (Good Personality) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ เด่นคุณธรรม (Outstanding Morality) ด้านความรู้ ได้แก่ นำความรู้ (Leading Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ คิดเป็น (Wisely Thinking) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ (Good Human Relationships) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ดำรงอยู่คู่สังคม (Living In Society) และ

2. คุณลักษณะเฉพาะได้แก่ มืออาชีพ (Professional) บุคลิกเด่น (Outstanding Personality) เน้นจรรยาบรรณ (Ethical Emphasis) สร้างสรรค์สังคม (Social change Agent) ดังภาพ

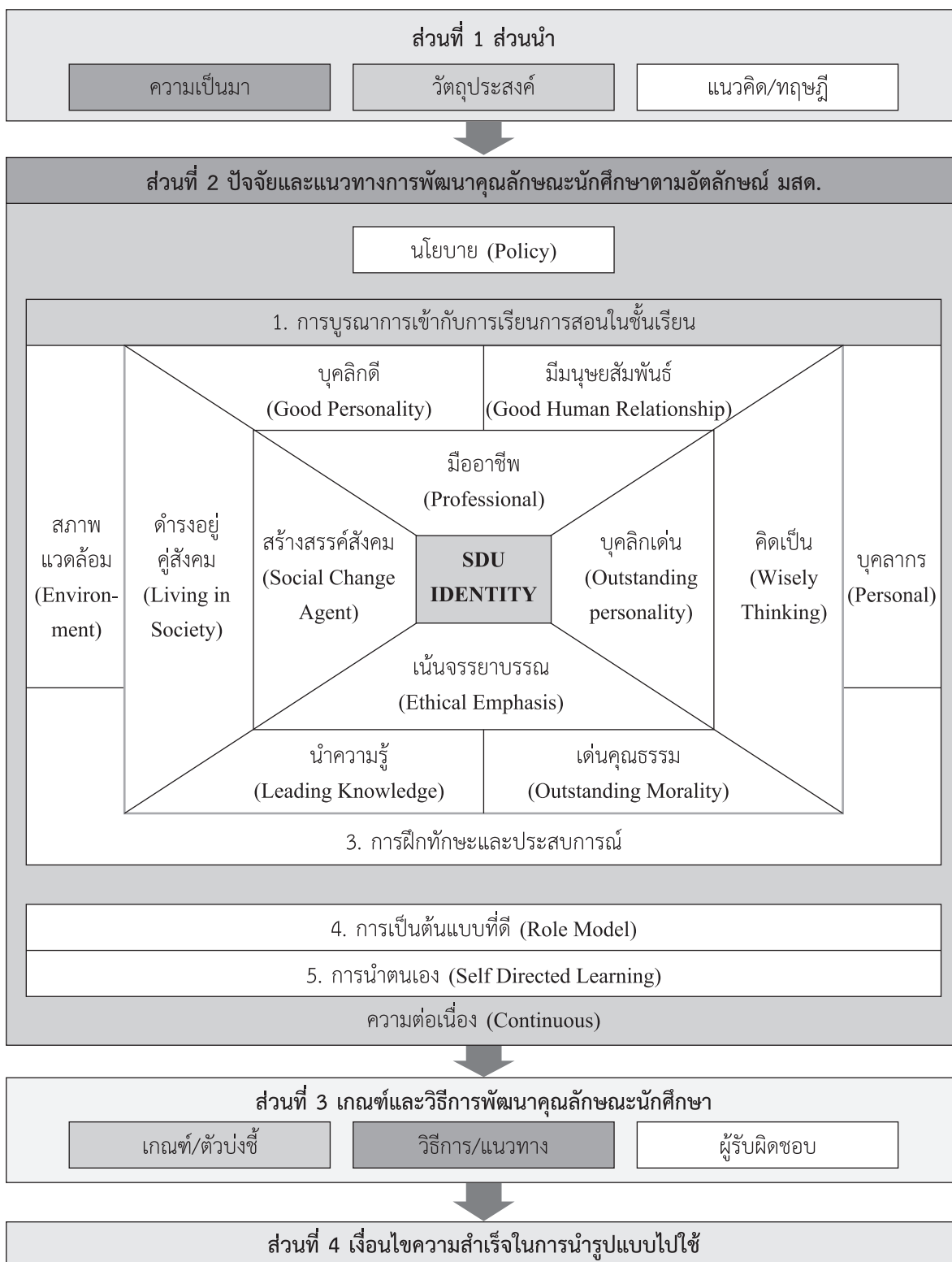

ภาพที่ 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตามความคิดเห็นของอาจารย์พบว่าระดับคุณลักษณะนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.74$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.71$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.70$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.68$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.62$) และจากความคิดเห็นของนักศึกษา ระดับคุณลักษณะของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.95$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.94$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.80$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.78$ S.D. = 0.53) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.78$ S.D. = 0.54)

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อระดับคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เรียงลำดับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในภาพรวมและรายด้านในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความรู้ พบว่าระดับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

รูปแบบการพัฒนาการศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ส่วนนำ เป็นการอธิบายความเป็นมาของการพัฒนารูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ ส่วนที่ 2 เป็นปัจจัยและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ส่วนที่ 3 เกณฑ์และวิธีการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยฯควรมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อการดำเนินการสร้างคุณลักษณะของนักศึกษาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯทั้งคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะเพื่อให้เกิดการบูรณาการและประสานงานกันของหน่วยงานต่างๆในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เช่น สำนักงานอธิการ สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน สำนักกิจการนักศึกษา คณะฯ หลักสูตร และหน่วยงานอื่นๆเพื่อทำให้เกิดอัตลักษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ชัดเจนตามความเชี่ยวชาญที่มหาวิทยาลัยมีอยู่

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธนากร ปักษา. (2553). **กลยุทธ์การสร้างอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเพื่อรองรับต่อความท้าทายในพลวัตอุดมศึกษาไทย**. ดุษฎีนิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ราชภัฏสวนดุสิต, มหาวิทยาลัย, (2551). **แผนกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2556**. กองนโยบายและแผนงาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อภิญา เพื่องฟูสกุล. (2546). **อัตลักษณ์**. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ.
- Chickering, Arthur and Reisser (1993). **Education and Identity California**. Jossey-Bass.
- Krejcie, R.V. and Morgan D. W.(1970) **Determining Sample size for Research Activities: Education and Psychological Measurement**. 30 : 607-610
- Peter J. Burke and Jan E. Stets (2009). **Identity Theory**. New York Oxford University Press.

คณะผู้เขียน

อาจารย์สุนทร สุทองหล่อ

นักศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail: sunthorn_su@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง พรหมมูล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail: s_chaypanya@hotmail.com

ดร.ดิเรก วรรณเคียร

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail: derek_wan@dusit.ac.th